

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5475/09

בפני :
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט א' פרוקצ'יה
כבוד השופט ס' ג'ובראן

העותרים :
1. איוב אבו סבילה
2. אחלאם אבו סבילה
3. עלי אבו סבילה, יו"ר ועד ההורים בבית הספר אלמוסתקבל
4. עטייה אלעסם, יו"ר ועד ההורים בבית הספר אלעסם ב'
5. המועצה האזורית לכפרים הבלתי מוכרים בנגב
6. ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי
7. אגודת הארבעים
8. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

נגד

המשיבים :
1. משרד החינוך
2. משרד הפנים – הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה
3. המועצה האזורית אבו בסמה
4. חברת החשמל בע"מ

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים : עו"ד סאוסן זהר
בשם המשיבים 1, 2 : עו"ד אילאיל אמיר
בשם המשיבה 3 : עו"ד ענת אוחיון
בשם המשיבה 4 : עו"ד יהודית שויגר

פסק-דין

השופטת א' פרוקצ'יה:

1. בעתירה זו נתבקש צו, המורה על חיבורם של שני בתי ספר בכפר הבדואי אבו-תלול שבנגב לרשת החשמל הארצית. העותרים הם, בין היתר, תלמידים בבתי הספר ויושבי ראש ועדי ההורים בהם.

2. על פי העתירה, בבתי הספר לומדים כאלפיים תלמידים, מגילאי 4 עד 14. בתי הספר פועלים באמצעות רשת זמנית של גנרטורים חשמליים, המופעלים כ-6 שעות ביממה. נטען, כי על בסיס רשת החשמל הזמנית לא ניתן להפעיל מזגנים, חימום במידה מספקת, מים חמים, מערכות לאיתור שריפות, מערכות אזעקה, מעבדות לימודיות ומכונות צילום, וכי הרשת הזמנית אינה מאפשרת פעילות לימודית אחרי השעה 14:00. עוד נטען על ידי העותרים, כי הגנרטורים לוקים בתקלות תכופות, וכי הם גורמים לפגיעה באיכות הסביבה ובבריאות התלמידים וצוותי בתי הספר.

נושא העתירה הוצג על רקע קשייה של הפזורה הבדואית בנגב במבט רחב. נטען, כי האוכלוסיה הבדואית, במיוחד בכפרים לא-מוסדרים, סובלת מקשיים כלכליים, מאספקה לקויה של מים וחשמל, ומחינוך ברמה נמוכה. כנטען בעתירה, 23 בתי ספר בדואיים נוספים, אשר תלמידיהם מונים יותר מ-23 אלף, אינם מחוברים גם הם לרשת החשמל הארצית.

העותרים טענו, כי כיום, בניגוד לעבר, אין מניעה תכנונית לחבר את בתי הספר לרשת החשמל: הנושא התכנוני הוסדר בתיקון לתכנית מיתאר מחוזית 4/14, ושוב אין מניעה להוציא היתרי בנייה למבנים יבילים ולחברם לרשת החשמל הארצית. עוד נטען, כי הכפר אבו-תלול מצוי בהליכי תכנון מתקדמים, וכי גם המשיבים אינם מתנגדים לחיבור בתי הספר לחשמל, אלא שהם אינם פועלים למימוש הדבר.

לסיום, טענו העותרים, כי במצב הנוכחי מופלים תלמידי בתי הספר בכפר לרעה ביחס לתלמידים אחרים ברחבי הארץ, וכי נפגעות זכויות היסוד שלהם לבריאות, לחינוך סדיר ברמה מספקת, ולבטחון אישי.

3. המשיבים 1 ו-2, משרד החינוך והועדה המחוזית לתכנון ובניה (להלן – המדינה) בתגובתם לעתירה מיום 30.7.09 תיארו את התמודדותה של המדינה לאורך השנים האחרונות עם נושא ההתיישבות הבדואית בנגב. מדובר, כנטען, בלמעלה מ-60 אלף תושבים, אשר הקימו את בתיהם ללא היתרים, בניגוד לדיני התכנון והבניה ומבלי לשלם תשלומי חובה כדין. יחד עם זאת, המדינה פועלת למציאת פתרונות שונים בעניינה של אוכלוסיה זו, הן בגדרי הסדרים זמניים לטיפול בצרכים חיוניים דחופים, והן, לגבי הטווח הארוך, במסגרת יישובי קבע מוסדרים.

המדינה טוענת כי במצב המשפטי הנוכחי, אכן ניתן לחבר את בתי הספר לרשת החשמל הארצית. נאמר, כי המשיבה 3, המועצה האזורית אבו בסמה (להלן – המועצה

האזורית), הגישה את הבקשות הנדרשות לשם כך למשיבה 4 (להלן – חברת החשמל), וכי זו האחרונה מטפלת כעת בבקשות. בשולי הדברים ציינה המדינה, כי לעת עתה מספקת רשת הגנטורים הזמנית מענה מניח את הדעת לצרכיהם של בתי הספר.

4. המועצה האזורית בתגובתה לעתירה תיארה את פעילותה בתחום החינוך בפזורה הבדואית. פעילות זו נעשית על פי הסכם שנכרת בין המועצה האזורית לבין משרד החינוך, שכן תחומה של המועצה האזורית אינו מקיף את ההתיישבות הבדואית הלא-מוסדרת. לענין נושא העתירה נאמר, כי הבקשות לחיבור בתי הספר לחשמל הוגשו לחברת החשמל כבר בשנת 2006. המועצה האזורית הטעימה גם היא, כעמדת המדינה, כי הבעיות שיוצרת רשת הגנטורים הזמנית הן מתונות יותר מכפי שהוצגו הדברים בעתירה. חברת החשמל בתגובתה הודיעה, כי התוכניות לחיבור בתי הספר לרשת החשמל נערכו, וכי הן אושרו על ידי כל הגורמים הרלבנטיים, מלבד צה"ל.

5. בהודעות מעדכנות שמסרה המועצה האזורית בימים 9.9.09 ו-11.10.09 נאמר, כי התוכנית שהכינה חברת החשמל טרם אושרה על ידי צה"ל. המדינה הבהירה, בהודעה מיום 23.10.09, כי צה"ל עורך בדיקות בנושאי בטיחות, ופועל בענין זה במהירות האפשרית.

ביום 9.11.09 מסרה המדינה, כי ניתן אישורו של צה"ל לתוכנית, בכפוף לתנאים מסוימים. למחרת דיווחה המועצה האזורית, כי חברת החשמל הכינה תוכנית חדשה, בהתאם לתנאים שהציב צה"ל; כי תוכנית זו אושרה; וכי בקרוב יחל ביצוע העבודות.

6. ביום 10.2.10 הגישה המדינה הודעת עידכון שזה תוכנה: חברת החשמל התקינה את רשת החשמל עד לגבולות בתי הספר, והמועצה האזורית ביצעה את עבודות החשמל הדרושות בתוך בתי הספר; חברת החשמל העבירה למועצה האזורית הערות בנוגע לעבודות שנעשו בתוך בתי הספר; המועצה האזורית מתקנת כעת את הליקויים שנמצאו על ידי חברת החשמל, ובדיקה חוזרת תואמה ליום 14.2.10; עם השלמת הבדיקה, צפוי חיבור בתי הספר לרשת החשמל להסתיים בתוך ימים ספורים.

7. מצב הדברים הוא, אם כן, כי בתי הספר עומדים בפני חיבור לרשת החשמל הארצית. לסעד המבוקש בעתירה ניתן מענה. לאור זאת, דין העתירה להימחק. בנסיבות

הענין, יישאו המדינה והמועצה האזורית בחלקים שווים בשכ"ט עו"ד העותרים
בשיעור 7,000 ₪.

ניתן היום, כ"ד באדר התש"ע (10.03.10).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט